

РЕСВ

Коли визнання має значення

ОФІЦІЙНИЙ ЗБІРНИК

ISO 37001:2016

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЗАХОДАМИ

БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ

ВИМОГИ ІЗ РЕКОМЕНДАЦІЯМИ ДЛЯ

ВИКОРИСТАННЯ

Основні автори

Ерік ЛАШАПЕЛЬ/Eric LACHAPELLE, PECB

Фатон АЛЮ/Faton ALIU, PECB

Лоріка БІНА/Lorika BINA, PECB

Доніка МУКОЛІ/Donika MUQOLLI, PECB

Автори статей

Альба КЕКА/Alba KEQA, PECB

Субнас К БІСВАС/Subhas C BISWAS, тренер, аудитор і консультант (Індія)

Джон АДЕРІБІГБЕ/John ADERIBIGBE, «ДіЮендТі Консалтинг» (Нігерія)

Філ УїЛСОН/Phil WILSON, «ДжіАрСі Сфіер» (Великий Бостон)

Жан-П'єр МІН/Jean-Pierre MEAN, «ЕмСіІ Лігал» (Швейцарія)

Джейкоб МАКЛІН/Jacob MCLEAN, «Кайзен Трейнінг енд Менеджмент Консалтантс Лімітед» (Ямайка)

Аріосто ФАБІАС молодший/Ariosto FARIAS Jr, член Видавничої редакційної групи ISO 37001 (Бразилія)

Адам Галах/Adam GALACH, «Галах Консалтинг» (Польща)

Алкеш МІШРА/Alkesh MISHRA, «Моулік ІТ Сервісез ЕлЕлПі» (Індія)

Володимир ТКАЧЕНКО, PECB Україна

Валентин СИСОЄВ, «Делойт» (Україна)

Мохамад ХАЧАБ/Mohamad KHACHAB, консультант (Ліван)

Кліфтон ФЕРНАНДЕС/Clifton FERNANDEZ, Міжнародний реєстратор «Роялсерт» (Малайзія)

Александр АНАГО/Alexander ANAGO, «Ньюмерік Текнолоджіз Лімітед» (Нігерія)

Тавфік СОУКІХ/Tawfik SOUKIEN, «Глобал Експієренс Консалтинг Компані» (Кувейт)

Діп РАУАТ/Deer RAWAT, «САС Сервісез» (Філіппіни)

Фернандо СЕВАЛЛЬОС/Fernando CEVALLOS, «Контрол Рискс» (Мексика)

Крістін ВАРГАС/Christine VARGAS, «Контрол Рискс» (Вашингтон, округ Колумбія)

ЗМІСТ

ISO 37001:2016	1
ВСТУП.....	4
Огляд стандарту ISO 37001:2016.....	5
Що являє собою Система управління заходами боротьби з корупцією?	5
Ключові статті стандарту ISO 37001:2016	5
Інтеграція стандарту ISO 37001 в інші системи управління	10
Система управління заходами боротьби з корупцією – Вигоди для бізнесу	10
Впровадження Системи управління заходами боротьби з корупцією у методологію IMS2	11
Навчання та сертифікація фахівців	13
Вибір правильної сертифікації	15

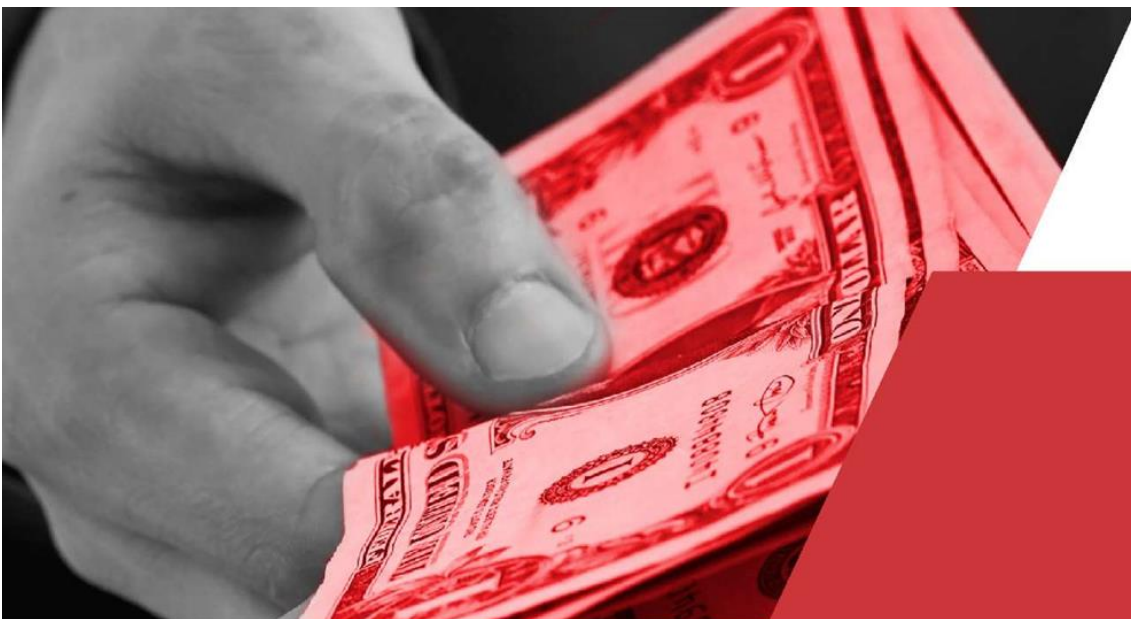
ВСТУП

Система управління заходами боротьби з корупцією («СУЗБК») символізує собою тверду прихильність до етичної поведінки, яка допомагає організації добре функціонувати, підвищувати свою репутацію та уникати потенційних ризиків хабарництва. Участь у корупційних діях може призвести до підриву репутації та втрати довіри до організації. Відповідно, питання протидії корупції є невіддільним компонентом її діяльності. Усвідомлюючи що хабарництво стало істотним ризиком і що багато організацій розглядають його як найлегший спосіб проникнення на нові ринки, міжнародні конвенції вимагають вживати необхідних заходів, спрямованих на його запобігання та підвищення поінформованості у всьому світі щодо шкоди, яку організації можуть зазнати у випадку участі у корупційних діях.

Метою цього Міжнародного стандарту є забезпечити підтримку у питаннях формування світової культури, яка бореться із хабарництвом і покращує відповідальність та довіру у світі бізнесу, а також в установах. Це є причиною; запобігання хабарництву стає глобальною ініціативою, починаючи з особистої поінформованості до організацій, відповідальних за забезпечення діяльності із запобігання хабарництву. Цієї мети можна досягти лише шляхом неухильного виконання, прозорості та дотримання вимог концептуальної основи системи управління заходами боротьби з корупцією, викладеної у стандарті ISO 37001.

У мові права термін «корупційного правопорушення» визначається як навмисна дія з ознаками корупції, вчинена особою під час виконання нею службових обов'язків, за яку законом передбачена кримінальна, адміністративна, цивільна та дисциплінарна відповідальність. Корупція може виражатися у різні способи, і навіть Рекомендації ООН щодо антикорупційної політики не дають визначення терміну «корупція». Але ми можемо розпізнати її шляхом існування різних фактів та подій, таких як хабарництво, вимагання хабара, «відкати», протекціонізм, непотизм, крадіжка, шахрайство, конфлікт інтересів тощо.

Термін «хабарництво» означає будь-яке пропонування, надання, прийняття або обіцяння переваг за рахунок будь-якої вартості або хабара для впливу на рішення, дії або судження осіб під час виконання ними своїх обов'язків. Однак, цей Міжнародний стандарт не націлений спеціально на вирішення питань шахрайства («хабарництва») або будь-якої іншої корупційної діяльності; він скоріше встановлює вимоги та надає рекомендації для формування такої системи управління, яка допомагає запобігати, виявляти та реагувати на хабарництво у відповідності до вимог антикорупційного законодавства. І хоча хабарництво може бути лише невеликою частиною або компонентом корупції, воно обмежує забезпечення однакових конкурентних умов і, водночас, створює можливість для корумпованих осіб виводити із використання корпоративні ресурси. Зверніть увагу, що цей стандарт не забезпечує вищого рівня за будь-яке антикорупційне законодавство, але служить гарним практичним та суттєвим доповненням до нього, а, у випадку відсутності будь-який антикорупційних законів, є гарним практичним та ефективним інструментом у питаннях запобігання хабарництву.

Огляд стандарту ISO 37001:2016

Роль Міжнародної організації зі стандартизації (International Organization for Standardization/ISO) полягає у сприянні міжнародній координації та стандартизації міжнародних стандартів. Сприяючи впровадженню міжнародних стандартів, вона робить свій внесок до розвитку організацій, які провадять свою операційну діяльність у відповідності до цього стандарту. Враховуючи що хабарництво стало серйозним ризиком, ISO виступила з ініціативою створити таку Систему управління заходами боротьби з корупцією, яку можна сертифікувати, адаптувати або інтегрувати у чинні системи управління із тим, щоб боротися із цією все більшою загрозою для бізнесів та установ у всьому світі.

Що являє собою Система управління заходами боротьби з корупцією?

Система управління заходами боротьби з корупцією («СУЗБК») є розробкою архітектури із замкнутою системою контролю, яка встановлює, впроваджує, підтримує, перевіряє та вдосконалює стратегії та цілі управління, які стосуються спеціальних вимог стандарту ISO 37001. Навіть якщо характер організації відрізняється один від одного, цей стандарт стосується питань управління запобіганням хабарництву у таких контекстах:

- а) хабарництво у державних, приватних та неприбуткових секторах;
- б) хабарництво із боку організації;
- в) хабарництво із боку працівників організації, які діють від імені організації або на її користь;
- г) хабарництво із боку ділових партнерів організації, які діють від імені організації або на її користь;
- ґ) підкуп організацій;
- д) підкуп працівників організації, пов'язаний із діяльністю організації;
- е) підкуп ділових партнерів організації, пов'язаний із діяльністю організації;
- є) підкуп напряду або через когось.

ISO 37001 застосовується до організацій всіх видів та розмірів, які бажають:

1. впровадити необхідні заходи, призначені для запобігання, виявлення та реагування на випадки хабарництва;
2. сприяти розвитку відповідальності та довіри з боку акціонерів, ключових зацікавлених сторін та потенційних інвесторів;
3. уникати та/або мінімізувати витрати, ризики та шкоду від участі у хабарництві;
4. зменшувати ризики та досягати репутаційної слави шляхом впровадження політики щодо Системи управління заходами боротьби з корупцією.

Ключові статті стандарту ISO 37001:2016

1. Сфера застосування
2. Нормативні посилання
3. Терміни і визначення
4. Контекст організації
5. Лідерство
6. Планування Системи управління заходами боротьби з корупцією
7. Забезпечення підтримки
8. Функціонування
9. Оцінка показників діяльності
10. Вдосконалення

Стаття 4: Контекст організації

Організація є особою або групою осіб, яка має свої власні функції із визначеними обов'язками, повноваженнями та відносинами для досягнення своїх цілей, такою як компанія, корпорація, фірма, підприємство, орган, партнерство, благодійна організація або установа, або частиною чи комбінацією таких, незалежно від того чи є вони зареєстровані чи ні, державні чи приватні.

Цю статтю розділено на п'ять розділів, і вона описує, що важливо знати про організацію та впровадження Системи управління заходами боротьби з корупцією.

Щоб впровадити Систему управління заходами боротьби з корупцією, нам потрібно зрозуміти організацію та її контекст, зрозуміти потреби та очікування зацікавлених сторін, визначити обсяг Системи управління заходами боротьби з корупцією, саму Систему управління заходами боротьби з корупцією, а також оцінку ризиків хабарництва.

4.1 Розуміння організації та її контексту

Для досягнення цілей Системи управління заходами боротьби з корупцією організація повинна визначити зовнішні та внутрішні фактори, які є важливими для її цілей. До деяких з таких факторів належать:

- розмір і структура організації;
- місцезнаходження та сектори, у яких організація провадить або передбачає провадити свою операційну діяльність;
- характер, масштаб та складність діяльності та операцій організації;
- підприємства, над якими організація має контроль, або будь-які спільні підприємства;
- ділові партнери та асоціації організації;
- характер та обсяг взаємодії із державними посадовими особами;
- застосовні законодавчі, регуляторні, договірні та професійні зобов'язання та обов'язки.

4.2 Розуміння потреб та очікувань зацікавлених сторін

Щоб зрозуміти потреби та очікування зацікавлених сторін, організація повинна визначити зацікавлених сторін, які є важливими для Системи управління заходами боротьби з корупцією, та визначити відповідні вимоги цих зацікавлених сторін.

4.3 Визначення обсягу Системи управління заходами боротьби з корупцією

Для визначення обсягу Системи управління заходами боротьби з корупцією організація повинна визначити межі та застосовність цієї системи. Обсяг має бути доступним у вигляді задокументованої інформації. Під час визначення обсягу системи організація повинна враховувати:

- зовнішні та внутрішні фактори, про які йдеться у статті 4.1;
- вимоги, викладені у статті 4.2;
- результати оцінки ризиків хабарництва, про які йдеться у статті 4.5.

4.4 Система управління заходами боротьби з корупцією

Згідно з вимогами Системи управління заходами боротьби з корупцією організація повинна розробити, впровадити, підтримувати, постійно переглядати і, коли необхідно, вдосконалювати Систему управління заходами боротьби з корупцією, включно із необхідними процесами та їхньою взаємодією.

Система управління заходами боротьби з корупцією повинна містити засоби, призначені для ідентифікації, оцінки ризиків, а також запобігання, виявлення та реагування на випадки хабарництва.

4.5 Оцінка ризиків хабарництва

Організація повинна здійснювати оцінку ризиків хабарництва, призначену для:

- ідентифікації ризиків хабарництва, які організація може обґрунтовано очікувати з урахуванням визначених зовнішніх та внутрішніх факторів;
- оцінки та визначення пріоритетів визначених ризиків хабарництва;
- оцінки придатності та ефективності чинної системи контролю організації для зменшення оцінених ризиків хабарництва.

Для здійснення оцінки ризиків хабарництва організація повинна визначити критерії для оцінки рівня ризиків хабарництва, які мають бути враховані у політиці та цілях організації.

Оцінку ризиків хабарництва необхідно переглядати на постійній основі на предмет належної оцінки змін та нової інформації; та у випадку внесення істотних змін у структуру або діяльність організації.

Стаття 5: Лідерство

5.1.1: Керівний орган (або вище керівництво, якщо організація не має керівного органу) організації повинен демонструвати лідерство та зобов'язання стосовно Системи управління заходами боротьби з корупцією шляхом:

- затвердження антикорупційної політики організації;
- забезпечення узгодження стратегії організації та її антикорупційної політики;
- отримання та перегляду інформації, пов'язаної зі змістом та функціонуванням Системи управління заходами боротьби з корупцією організації, через заплановані інтервали;
- забезпечення розподілу та присвоєння адекватних та належних ресурсів для ефективного функціонування Системи управління заходами боротьби з корупцією;
- забезпечення вживання та ефективного документування належних заходів із дослідження та виправлення недоліків;

- здійснення обґрунтованого нагляду над впровадженням вищим керівництвом СУЗБК організації та її ефективності.

5.1.2 Вище керівництво повинно демонструвати лідерство та зобов'язання стосовно СУЗБК шляхом:

- забезпечення того, щоб Система управління заходами боротьби з корупцією, включно з її політикою та цілями, була розроблена, впроваджена, підтримувалась та переглядалась для адекватного реагування на ризики хабарництва в організації;
- забезпечення інтегрування вимог Системи управління заходами боротьби з корупцією у процеси організації;
- залучення адекватних та належних ресурсів для ефективного функціонування СУЗБК;
- інформування про антикорупційну політику як всередині організації, так і за її межами;
- доведення до відома всередині організації про важливість ефективного управління протидії корупції та відповідності вимогам СУЗБК;
- забезпечення того, щоб Система управління заходами боротьби з корупцією була належним чином створена для досягнення своїх цілей;
- сприяння розвитку належної антикорупційної культури всередині організації та її постійного вдосконалення;
- надання підтримки іншим працівникам на відповідних керівних посадах у тому, щоб вони демонстрували лідерство у запобіганні та виявленні випадків хабарництва у межах встановленої відповідальності;
- заохочення використання процедур інформування про підозрювані та фактичні випадки хабарництва;
- забезпечення того, щоб ніхто з персоналу не зазнав репресій, дискримінації чи дисциплінарних заходів за повідомлення, зроблені із добросовісних намірів або на підставі щирої переконаності про наявність дійсних або підозрюваних порушень в антикорупційній політиці організації, або за відмову від участі у корупційних діях, навіть якщо така відмова може призвести до втрати бізнесу організації (за виключенням випадків коли сама особа брала участь у порушенні);
- повідомлення керівному органу, через заплановані інтервали, про зміст та функціонування СУЗБК, а також підозри про серйозні та систематичні випадки хабарництва.

5.2 Антикорупційна політика, яку розробило, підтримує та переглядає вище керівництво, повинна:

Політика повинна відповідати цілям організації та заохочувати інформування про проблеми у конфіденційному порядку без страху зазнати переслідувань.

5.3 Організаційні функції, відповідальність та повноваження

Вище керівництво повинне визначити для служби із забезпечення дотримання антикорупційних норм відповідальність та повноваження щодо нагляду над розробкою та впровадженням системи, надання консультацій та рекомендацій і забезпечення того, щоб система відповідала вимогам стандарту, а також надання звітності про показники своєї діяльності. Служба із забезпечення дотримання антикорупційних норм має бути належним чином забезпечена ресурсами і доручена особі(ам) із належними компетенцією, статусом, повноваженнями та незалежністю. Вона повинна мати прямий доступ до керівного органу (якщо такий є) та вищого керівництва.

5.3.1 Посадові функції та сфери відповідальності

Вище керівництво несе загальну відповідальність за впровадження та дотримання вимог СУЗБК.

Відповідальність та повноваження для відповідних посадових функцій присвоюються та доводяться до відома усіх працівників по всій організації. Керівники на кожному рівні відповідають за застосування СУЗБК та дотримання її вимогам у рамках свого відділу або служби.

Керівний орган, вище керівництво та увесь інший персонал відповідають за розуміння, дотримання та застосування вимог СУЗБК згідно зі своїми функціями.

5.3.2 Служба із забезпечення дотримання антикорупційних норм

Вище керівництво повинне визначити для служби із забезпечення дотримання антикорупційних норм відповідальність та повноваження щодо:

- нагляду над розробкою та впровадженням організацією СУЗБК;
- надання консультацій та рекомендацій персоналу щодо СУЗБК та питань, пов'язаних із хабарництвом;
- забезпечення відповідності вимогам ISO 37001;
- надання звітності щодо показників СУЗБК керівному органу та вищому керівництву.

Служба буде забезпечена належними ресурсами, включно з призначенням компетентної особи, яка володіє належним статусом та незалежністю. Служба матиме безпосередній та швидкий доступ до керівного органу та вищого керівництва.

5.3.3 Для корупційних випадків із низьким рівнем ризику вище керівництво повинне створити та підтримувати відповідний процес ухвалення рішень або набір контрольних процедур. Рівень повноважень має бути адекватним і вільним від фактичних або потенційних конфліктів інтересів. Вище керівництво має періодично переглядати ці процеси і дотримання вимог.

Стаття 6: Планування

Під час планування Системи управління заходами боротьби з корупцією організація повинна враховувати:

- зовнішні та внутрішні фактори, визначені у контексті;
- вимоги, визначені зацікавленими сторонами;
- оцінку ризиків хабарництва та їхній ефективний контроль;
- можливості до вдосконалення.

Посилаючись на вищенаведені статті, організація може надати достатнє запевнення, що Система управління заходами боротьби з корупцією може досягнути своїх цілей, запобігти або зменшити небажаний вплив на антикорупційну політику та її цілі, а також забезпечити проактивний, управлінський підхід до продовження вдосконалення СУЗБК.

Організації повинні планувати дії для протидії корупційним ризикам та можливостям і визначати, яким чином інтегрувати та впровадити ці дії у СУЗБК, а також оцінювати ефективність цих дій.

Антикорупційні цілі, які можна визначити та досягнути, мають відповідати політиці, контролюватись та належним чином оновлюватись. Необхідно належним чином підтримувати задокументовану інформацію стосовно антикорупційних цілей.

Під час планування способів досягнення антикорупційних цілей організація повинна визначити, що саме треба досягнути, які для цього потрібні будуть ресурси, хто буде відповідальним, коли будуть досягнуті результати і яким чином будуть оцінюватись та доповідатись відповідні результати.

Стаття 7: Забезпечення підтримки

Організація повинна забезпечити необхідні ресурси, потрібні для розробки, впровадження, підтримання та постійного вдосконалення Системи управління заходами боротьби з корупцією. Окрім того, організація має призначити компетентних осіб для виконання концептуальної основи Системи управління заходами боротьби з корупцією разом із відповідною політикою усередині організації, а також забезпечити навчання та належне

додержання її до відома персоналу, включно з діловими партнерами, які діють від її імені або на її користь і які можуть становити корупційний ризик, який є вищим за низький рівень, для організації.

Організація повинна впровадити процедури, пов'язані із працевлаштуванням, із контрольними процедурами щодо:

- умов працевлаштування для дотримання вимог СУЗБК і прав на застосування дисциплінарних заходів;
- наявності доступу до політики та навчання їй;
- дій, які можна вжити за порушення антикорупційної політики та СУЗБК;
- того щоб персонал не зазнавав переслідувань за відмову від участі у корупційних діях з низьким рівнем ризику або за інформування про проблеми чи повідомлення про фактичні або підозрювані факти хабарництва або порушення політики/СУЗБК.

Стаття 8: Функціонування

Організація повинна планувати, впроваджувати, здійснювати моніторинг та контролювати процеси, необхідні для виконання вимог Системи управління заходами боротьби з корупцією, і впроваджувати заходи реагування на ризики та можливості хабарництва. Організація повинна контролювати та переглядати будь-які заплановані або ненавмисні зміни та вживати заходів щодо зменшення будь-якого негативного впливу, якщо необхідно. Крім того, мають бути впроваджені процедури, які запобігають пропонуванню, наданню або прийманню подарунків та аналогічних вигід, оскільки вони можуть сприйматися як хабарництво.

Організація повинна забезпечувати дотримання антикорупційної політики, управління невідповідністю процедур системи антикорупційного контролю, інформування про проблеми та дослідження випадків хабарництва усередині організації.

У цьому Міжнародному стандарті передбачено декілька процедур контролю у розділах «Комплексна перевірка» (8.2), «Фінансові та нефінансові процедури контролю». Контрольні процедури стосуються, головним чином, операцій, проектів або видів діяльності та відносин (8.3 та 8.4).

Впровадження антикорупційних контрольних процедур поширюється на організації, які знаходяться під контролем організації, та її ділових партнерів, коли організація може допомогти у зменшенні відповідного ризику хабарництва. Організація зобов'язана впровадити процедури, які вимагають, щоб усі організації, над якими вона має контроль, або впровадили Систему управління заходами боротьби з корупцією організації, або свої власні антикорупційні процедури контролю (8.5).

8.6 Зобов'язання із протидії корупції

Для ділових партнерів, із якими пов'язані корупційні ризики вище прийняттого або низького рівня, організація повинна впровадити ефективні процедури контролю та рішення, які можуть призвести до припинення відносин. У таких ситуаціях необхідно проводити оцінку ризиків хабарництва, яка б визначила рівень ризику для організації.

Організація повинна мати процедуру для регулювання питань стосовно подарунків, гостинності, благодійних внесків та аналогічних вигід (8.7).

Управління невідповідністю процедур системи антикорупційного контролю

У випадках коли організація не здатна управляти корупційними ризиками, відносини або проекти, або договори мають переглядатися на відповідних етапах і, у залежності від обставин, припинятися або відхилятися (8.8).

Організація зобов'язана впровадити процедури інформування про проблеми, які дають можливість особам повідомляти про спроби, підозри та фактичні випадки хабарництва або будь-які порушення чи недоліки у СУЗБК службі із забезпечення дотримання антикорупційних норм або відповідному персоналу. Процедура також має підтримувати конфіденційність, дозволяти здійснювати повідомлення анонімно, забороняти репресії і захищати персонал від переслідувань. Організація повинна забезпечити, щоб персоналу було відомо про процедуру інформування, свої права та засоби захисту (8.9).

Організація зобов'язана впровадити процедури дослідження та реагування на випадки шахрайства, які б гарантували проведення ефективного дослідження, вимагали вживання належних заходів, наділяли осіб, які ведуть розслідування належними повноваженнями, і повідомляли про статус та результати розслідування службі із забезпечення дотримання антикорупційних норм. Розслідування має проводити незалежний персонал і результати розслідування мають передаватися персоналу, який не займає посаду або не залучений у виконанні функцій, щодо яких проводиться розслідування (8.10).

Стаття 9: Оцінка показників діяльності

Організація повинна здійснювати моніторинг, визначати числові показники, аналізувати та оцінювати антикорупційну політику. Однак, перш ніж провести таку оцінку, організація має визначити:

- моніторинг чого саме треба здійснювати;
- які методи використовуватимуться для забезпечення прийнятних результатів;

- коли необхідно проводити моніторинг та оцінку;
- яким чином документувати оцінку.

Відповідно, необхідно провести внутрішній аудит для забезпечення інформації стосовно того, чи відповідає Система управління заходами боротьби з корупцією вимогам організації та Міжнародного стандарту.

Щоб зрозуміти чи здатна Система управління заходами боротьби з корупцією ефективно управляти ризиками хабарництва, із якими бореться організація, і чи була вона ефективно впроваджена, організація повинна переглядати і, згідно із запланованими інтервалами, доповідати вищому керівництву про достатність впровадження та результати аудитів дослідження щодо СУЗБК.

Керівний орган повинен проводити періодичні перегляди СУЗБК на основі інформації, наданої вищим керівництвом.

Стаття 10: Вдосконалення

Організація повинна реагувати на будь-яку невідповідність, яка відбувається, за рахунок вживання заходів із контролю, коригування та реагування на наслідки. Окрім того, організація має оцінити потребу у діях з ліквідації причин невідповідності за рахунок перегляду, визначення причин та визначення того, чи існують аналогічні невідповідності і чи можуть вони потенційно відбутися. Причиною оцінки потреби у вживанні заходів для ліквідації причин невідповідності є бажання запобігти повторенню таких випадків невідповідності.

Коригувальні заходи мають відповідати впливу невідповідності, яка мала місце, і організація має зберігати задокументовану інформацію як доказ характеру такої невідповідності. Організація повинна постійно вдосконалювати достатність, ефективність та придатність впровадженої Системи управління заходами боротьби з корупцією. Окрім того, за рахунок постійного вдосконалення, організація підвищує ефективність операційної системи та легше досягає своїх цілей.

Інтеграція стандарту ISO 37001 в інші системи управління

Організація може вибрати, чи хоче вона впроваджувати Систему управління заходами боротьби з корупцією як окрему систему або як інтегровану частину загальної системи управління дотриманням вимог. У такому випадку організація може посилається на рекомендації до ISO 19600. Цей Міжнародний стандарт може застосовуватись окремо або бути інтегрованим з іншими системами управління, такими як Система управління якістю, Система управління безпекою та захистом навколишнього середовища (ISO 9001, ISO 14001, ISO 27001 та ISO 22301).

Вимоги	ISO	ISO	ISO	ISO	ISO
	37001:2016	9001:2015	14001:2015	27001:2013	22301:2012
Цілі системи управління	6.2	6.2	6.2	6.2	6.2
Політика системи управління	5.2	5.2	5.2	5.2	5.3
Лідерство і зобов'язання	5.1	5.1	5.1	5.1	5.2
Задокументована інформація	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5
Внутрішній аудит	9.3	9.2	9.2	9.2	9.2
Постійне вдосконалення	10.2	10.3	10.2	10.2	10
Перевірка з боку керівництва	9.4	9.3	9.3	9.3	9.3

Система управління заходами боротьби з корупцією – Вигоди для бізнесу

Дотримання вимог ISO 37001 не може надати запевнення стосовно того, що будь-які ризики хабарництва мали або будуть мати місце в організації, оскільки неможливо повністю ліквідувати ризику хабарництва. Однак, стандарт ISO 37001 може допомогти організації впровадити необхідні заходи для запобігання, виявлення та реагування на випадки хабарництва. Організації, які отримали сертифікацію і дотримуються Системи

управління заходами боротьби з корупцією, мають більшу довіру і визнання за те, що впроваджують антикорупційну політику та практикують антикорупційну культуру на своєму робочому місці та території, на якій вони провадять свою операційну діяльність.

Деякі організації, такі як транснаціональні корпорації та компанії із конкретних галузей, у тому числі із сектору оборони, капітального будівництва та ресурсів, особливо знаходяться у зоні ризику, але зазвичай ризик поширюється на будь-які організації, які виборюють договори по всьому світу. Фактично жодна господарська діяльність не може бути вільною від ризиків, пов'язаних із корупційними виплатами.

Існує декілька ключових вигід для бізнесу у результаті прийняття до застосування ISO 37001:

Запобігання, виявлення та реагування на корупційні ризики

- Збільшення можливостей для виявлення ризиків хабарництва;
- Ефективні механізми запобігання та реагування на ризики хабарництва;
- Загальне покращення оцінки ризиків;
- Завоювання довіри ринку, покращення своєї репутації та іміджу;
- Управління своїми бізнес-ризиками, включно з тими, які стосуються третіх сторін;
- Дослідження випадків корупції всередині організації до того, як вони стануть відомі широкому загалу;
- Зростання доходів та економія витрат;
- Корпоративна соціальна відповідальність.

Підвищення міжнародного визнання

- Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) має визнання у всьому світі як офіційний орган з питань управління протидії корупції;
- Відповідність вимогам інших галузевих стандартів;
- Відповідність вимогам національного та міжнародного законодавства.

Запобігання виникненню конфліктів інтересів

- Усвідомлення наслідків у випадку участі у корупційних діях;
- Загальне покращення ефективності організації;
- Покращення фінансових показників діяльності;
- Збільшення можливостей для виявлення шахрайства під час комплексних перевірок.

Скорочення витрат

- Контроль фінансового стану;
- Ефективні механізми для відстеження операцій;
- Прозорі, однозначні та виконувані процеси із чітким розподілом обов'язків;
- Впровадження надійної методології проведення досліджень та комплексних перевірок;
- Розробка належного процесу ведення документації та перевірок.

Забезпечення розвитку антикорупційної культури

- Краще усвідомлення СУЗБК та антикорупційної культури;
- Загальне покращення обставини серед персоналу;
- Загальне покращення показників діяльності працівників;
- Етичні цінності у рамках організації можуть поширюватись на галузі та ринки;
- Вплив на загальні соціальні процеси у суспільстві через саморегульовані організації та контроль громадян.

Впровадження Системи управління заходами боротьби з корупцією у методологію IMS2

Під час впровадження Системи управління заходами боротьби з корупцією на основі ISO 37001 важливо дотримуватись добре структурованої та ефективної методології, щоб охопити усі мінімальні вимоги стандарту. Для ефективного впровадження методології організаціям необхідно врахувати спеціальні ризики, які впливатимуть на показники заходів із протидії корупції. Важливо розробити план, який добре збалансовує вимоги стандарту, бізнес-потреби та кінцеві строки до завершення сертифікації.

Не існує єдиного детального плану для впровадження стандарту ISO 37001, який би однаково працював для кожної компанії, але є певні загальні етапи, виконання яких дозволить організації збалансувати вимоги, які часто вступають у спречання, і підготуватися до успішного аудиту для отримання загально визнаної сертифікації.

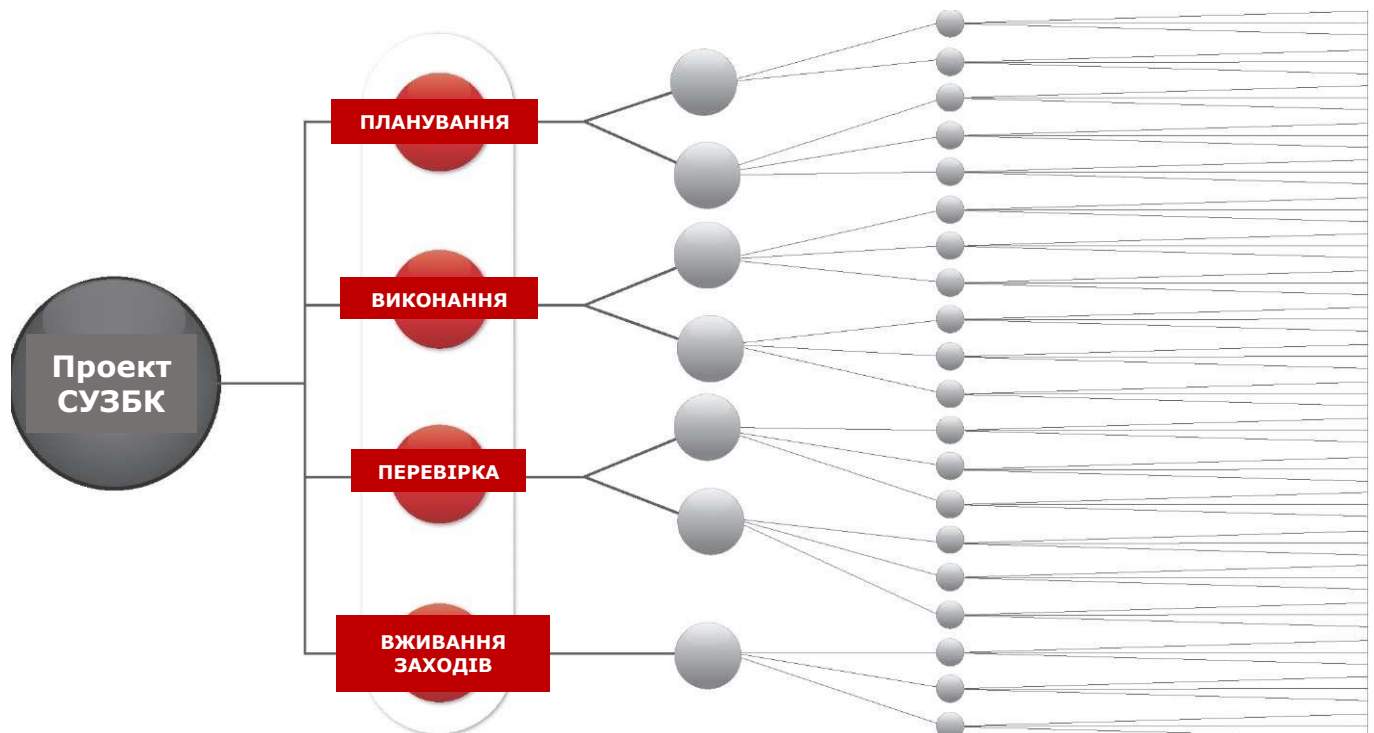
Рада з професійної оцінки та сертифікації (ПЕСВ) розробила методологію для впровадження системи управління, яка називається «Інтегрована методологія впровадження систем і стандартів управління (IMS2)». Ця методологія базується на рекомендаціях стандартів ISO і також відповідає вимогам ISO 37001.

1. ПЛАНУВАННЯ	2. ВИКОНАННЯ	3. ПЕРЕВІРКА	4. ВЖИВАННЯ ЗАХОДІВ
1.1. Ініціація СУЗБК 1.2. Розуміння організації 1.3. Аналіз чинної системи 1.4. Лідерство і затвердження проекту 1.5. Обсяг СУЗБК 1.6. Антикорупційна політика 1.7. Оцінка ризиків 1.8. Служба із забезпечення дотримання антикорупційних норм	2.1. Організаційна структура 2.2. Управління документами 2.3. Управління операціями 2.4. Навчання і доведення до відома 2.5. Взаємодія 2.6. Операційні процедури	3.1. Моніторинг і оцінка 3.2. Внутрішній аудит 3.3. Перевірка з боку керівництва	4.1. Ліквідація випадків невідповідності 4.2. Постійне вдосконалення

Загалом цикл «Планування, виконання, перевірки, вживання заходів» ділиться на чотири фази і має 2–8 етапів із загальної кількості у 20 етапів. Ці етапи діляться на 101 вид діяльності та завдання. У цих «Практичних рекомендаціях» враховано ключові фази проекту впровадження від початку до закінчення і пропонується належна «краща практика» для кожної з них, одночасно пропонуючи організації подальші корисні ресурси для використання у процесі впровадження ISO 37001.

Виконуючи вимоги структурованої та ефективної методології, організація може гарантувати, що охопить усі мінімальні вимоги для впровадження системи управління. Як зазначено вище, незалежно від використовуваної методології, організація має адаптувати її до свого конкретного контексту і не застосовувати її як кулінарну книгу. Основні принципи впровадження полягають у застосуванні організацією контекстуалізованого та адаптованого підходу, який забезпечить надійні результати.

Послідовність етапів, які вимагаються у цьому процесі, можна змінювати (переставляти, поєднувати) для досягнення найбільш прийнятних результатів.

Сертифікація організацій

Звичайний шлях організації, яка хоче отримати сертифікацію згідно зі стандартом ISO 37001, є таким:

1. **Впровадження системи управління:** Перед проведенням сертифікаційного аудиту система управління має функціонувати певний час.
2. **Внутрішній аудит та перевірка з боку служби із забезпечення антикорупційних норм, керівництва та керівного органу:** Перед тим як отримати сертифікацію, система управління має пройти, як мінімум, один внутрішній аудит та одну перевірку з боку керівництва.
3. **Вибір сертифікаційного органу (реєстратора):** Кожна організація може вибрати сертифікаційний орган (реєстратора) на свій власний вибір.
4. **Попередній аудит (на вибір):** Організація може вирішити провести попередній аудит для виявлення будь-яких можливих розривів між своєю поточною системою управління та вимогами стандарту.
5. **Етап 1 аудиту:** Перевірка структури системи управління на відповідність вимогам стандарту. Відповідно, основною метою є переконатись, що система управління спроектована для виконання вимог стандарту(ів) та цілей організації. Рекомендується, щоб, як мінімум, якась частина Етапу 1 аудиту була проведена на території організації.
6. **Етап 2 аудиту (візити на місця):** Метою Етапу 2 аудиту є оцінити, чи відповідає задекларована система управління усім вимогам стандарту, який фактично впроваджується в організації і може допомогти організації у досягненні її цілей. Етап 2 аудиту проводиться на місцях провадження організацією своєї діяльності, де впроваджена система управління.
7. **Перевірка після аудиту (на вибір):** Якщо об'єкт аудиту має невідповідності, які вимагають проведення додаткового аудиту перед наданням сертифікації, аудитор здійснить візит після аудиту для перевірки планів заходів, пов'язаних із такими фактами невідповідності (зазвичай на один день).
8. **Підтвердження реєстрації:** Якщо організація дотримується умов стандарту, реєстратор підтверджує реєстрацію і видає сертифікат.
9. **Постійне вдосконалення та інспекційні аудити:** Після того як організація зареєстрована, сертифікаційний орган проводить інспекційні перевірки аби переконатися, що організація продовжує відповідати вимогам стандартам. Інспекційні перевірки мають включати візити на місця (як мінімум, раз на рік), які дозволяють підтвердити відповідність системи управління сертифікованого клієнта і можуть також включати: дослідження у результаті скарги, перевірку веб-сайту, письмовий запит для проведення перевірки після аудиту тощо.

Навчання та сертифікація фахівців

Рада з професійної оцінки та сертифікації (РЕСВ) створила дорожню карту тренінгів та схеми сертифікації персоналу, які настійливо рекомендуються для фахівців із впровадження та аудиторів організацій, які хочуть отримати сертифікацію згідно зі стандартом ISO 37001. Сертифікація організацій є критично важливим компонентом Системи управління заходами боротьби з корупцією, оскільки вона свідчить про те, що організації створили стандартизовані процеси у відповідності до кращої практики. Однак, сертифікація фізичних осіб служить задокументованим свідченням їхньої компетенції та досвіду, водночас підтверджуючи, що ця фізична особа відвідала один з відповідних курсів і успішно склала екзамени.

Сертифікація персоналу демонструє, що фахівці володіють визначеною компетенцією на основі кращої практики. Вона також дає можливість організаціям здійснювати усвідомлений вибір працівників або послуг на основі компетенції, представленої присвоєною сертифікацією. І, нарешті, вона дає стимул для фахівців постійно вдосконалювати свої навички та знання і служить інструментом для працедавців, щоб забезпечувати ефективність тренінгів і заходів з інформування.

РЕСВ пропонує курси тренінгів у всьому світі через мережу уповноважених організаторів навчання, які є доступними на декількох мовах. Курси включають вступ, базову частину, курси для фахівців із впровадження та аудиторів. У нижченаведеній таблиці дається короткий опис офіційних навчальних курсів РЕСВ щодо Систем управління заходами боротьби з корупцією на основі стандарту ISO 37001:2016.

Назва тренінгу	Короткий опис	Цільова аудиторія
ISO 37001 Вступ	<ul style="list-style-type: none"> Одноденний тренінг; Вступ до концепції управління та впровадження СУЗБК; Не дає права на сертифікацію 	<ul style="list-style-type: none"> Фахівці, які хочуть отримати попередні знання про основні процеси СУЗБК; Члени групи фахівців з управління заходами боротьби з корупцією; Персонал, залучений до впровадження стандарту ISO 37001; Персонал, залучений до операцій, пов'язаних із СУЗБК; Аудитори
ISO 37001 Базова частина	<ul style="list-style-type: none"> Дводенний тренінг; Ознайомлення із кращою практикою впровадження та управління СУЗБК 	<ul style="list-style-type: none"> Члени групи фахівців з управління заходами боротьби з корупцією; Фахівці, які хочуть отримати комплексні знання про СУЗБК; Персонал, залучений до впровадження стандарту ISO 37001; Персонал, залучений до операцій, пов'язаних із СУЗБК; Аудитори
ISO 37001 Провідний фахівець із впровадження	<ul style="list-style-type: none"> П'ятиденний тренінг; Управління впровадженням та управлінням СУЗБК; Тригодинний екзамен 	<ul style="list-style-type: none"> Менеджери або консультанти проектів, які хочуть підготувати та підтримувати організацію під час впровадження СУЗБК; Аудитори ISO 37001, які хочуть повністю зрозуміти процес впровадження СУЗБК; Члени групи фахівців з управління заходами боротьби з корупцією; Особи, відповідальні за дотримання організацією антикорупційних вимог; Технічні експерти
ISO 37001 Провідний аудитор	<ul style="list-style-type: none"> П'ятиденний тренінг; Проведення аудитів СУЗБК; Тригодинний екзамен 	<ul style="list-style-type: none"> Внутрішні аудитори; Аудитори, які хочуть проводити та керувати сертифікаційними аудитами СУЗБК; Менеджери або консультанти проектів, які хочуть досконало оволодіти процесом аудиту СУЗБК; Особи, відповідальні за за дотримання організацією антикорупційних вимог; Експертні консультанти; Технічні експерти

Варто відмітити, що, незважаючи на те що визначений набір курсів або їхні навчальні плани не є обов'язковою частиною процесу сертифікації, закінчення курсу або програми навчання, визнаних Радою РЕСВ, значно збільшить ваші шанси успішно скласти екзамен сертифікації РЕСВ.

Перелік затверджених організацій, які пропонують офіційні навчальні сесії РЕСВ, можна знайти на нашому веб-сайті за посиланням: <https://www.pecb.com/events>

Вибір правильної сертифікації

ISO 37001: Базова частина є професійною сертифікацією для фахівців, які потребують повне розуміння стандарту ISO 37001 та його вимог.

Сертифікації **ISO 37001: Фахівець із впровадження** є професійними сертифікаціями для фахівців, яким необхідно впроваджувати СУЗБК і, у випадку із сертифікацією ISO 37001: Провідний фахівець із впровадження, яким потрібно управляти проектом впровадження.

Сертифікації **ISO 37001: Аудитор** є документами, які посвідчують кваліфікацію фахівців, яким необхідно проводити аудит СУЗБК і, у випадку із сертифікацією ISO 37001: Провідний аудитор, яким потрібно управляти групою аудиторів.

Сертифікація **ISO 37001: Майстер** є професійною сертифікацією для фахівців, яким необхідно впроваджувати СУЗБК та досконало оволодіти методикою аудиту та управляти (або бути частиною) груп аудиторів та програм з аудиту.

Як зазначено у таблиці внизу, на основі загального професійного досвіду кандидатів та їхньої набутої кваліфікації їм буде надана одна або більше сертифікації на підставі проектів або аудиторської діяльності, виконаної у минулому або над якими вони на разі працюють.

Як визначено	Екзамен	Професійний досвід	Досвід проведення аудитів	Досвід реалізації проектів
Базова частина	Екзамен щодо базової частини	Жодного	Жодного	Жодного
Професійний фахівець із впровадження	Екзамен провідного фахівця із впровадження	Жодного	Жодного	Жодного
Фахівець із впровадження	Екзамен провідного фахівця із впровадження	Два роки Один рік робочого досвіду у сфері сертифікації	Жодного	Проектна діяльність тривалістю загалом 200 годин
Провідний фахівець із впровадження	Екзамен провідного фахівця із впровадження	П'ять років Два роки робочого досвіду у сфері сертифікації	Жодного	Проектна діяльність тривалістю загалом 300 годин
Професійний аудитор	Екзамен провідного аудитора	Жодного	Жодного	Жодного
Аудитор	Екзамен провідного аудитора	Два роки Один рік робочого досвіду у сфері сертифікації	Аудиторська діяльність тривалістю загалом 200 годин	Жодного
Провідний аудитор	Екзамен провідного аудитора	П'ять років Два роки робочого досвіду у сфері сертифікації	Аудиторська діяльність тривалістю загалом 300 годин	Жодного
Майстер	Екзамен провідного аудитора і екзамен провідного фахівця із впровадження	Десять років Два роки робочого досвіду у сфері сертифікації	Аудиторська діяльність тривалістю загалом 500 годин	Проектна діяльність тривалістю загалом 500 годин